REVISTA MUSICAL CATALANA

:: :: BUTLLETI DE L'ORFEÓ CATALÀ

ANY XIX :: Núm. 223

:: :: :: JULIOL 1922

Revista Musical Catalana

Butlletí mensual de l'Orfeó Català

BARCELONA

Redactors en cap: FREDERIC LLIURAT i VICENTS M.ª DE GIBERT

Secretari de la Redacció: I. FOLCH I TORRES

PRINCIPALS COL·LABORADORS:

Antoni M.ª Alcover, prev.—Josep Barberà.—Giulio Bas.—Konrad Baumgarten.—Pasqual Boada.—Joan Borràs de Palau.—Lluïsa Bosch i Pagès.—J. Cabot Rovira.—J. Rafel Carreras.—Gabriel Castellà i Raich.—Eusebi Clop, O. F. M.—Henri Collet.—Eduard L. Chavarri.—Josep M.ª Comella.—Miquel Doménech i Español.—Josep Fabre.—Josep M.ª Folch i Torres.—Ignasi Folch i Torres.—Alfons Gallardo.—Vicents M.ª de Gibert.—Enric G. Gomà.—Emili Heintz-Arnault.—Gascó Knosp.—Frederic Lliurat.—J. Lamote de Grignon.—Miquel Llobet.—Joan Llongueras.—Josep Maideu.—Joan Manén.—Dom Carles Megret, O. S. B.—Lluís Millet.—Manuel de Montoliu.—Vicents de Moragas.—M. Morera i Galicia.—Antoni Nicolau.—J. J. Nin.—Ewelina Pairamall.—Felip Pedrell.—Joaquim Pena.—Francesc Pujol.—Antoni Ribera.—Lluís Romeu, prev.—Miquel Rué, prev.—Dom Maur Sablayrolles, O. S. B.—Joan Salvat.—Kurt Schindler.—Albert Schweitzer.—Josep Subirà.—P. Gregori M.ª Suñol, O. S. B.—Agustí Valls i Cascante.—Francisco Viñas.—Xavier Viura.—Amadeu Vives.—Rafel Vives, etc.

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ:

Carrer Alt de Sant Pere, 13, Orfeó Català (Telèfon 1, S. P.)

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ:

BARCELONA: Per als socis de l'*Orfeó Català*, un any, **6 pessetes.**—Per als no socis, **7 pessetes**
FÒRA: Per als socis de l'*Orfeó Català*, un any, **7 pessetes.**—Per als no socis, **8 pessetes**
ESTRANGER: Un any, **10 pessetes.**—Número solt: **75 cèntims**

Se subscriu, demés, en les principals Llibreries i Magatzems de Música

---

SUMARI

Festa de la Música Catalana. Novè Concurs.—Discurs presidencial pel Mestre Kurt Schindler. Memòria pel Secretari Mestre Francesc Pujol. Discurs de gràcies per En Joaquim Cabot. Ressenya de la Festa, J. M. M.—Dinar de comiat al Mestre Kurt Schindler.—*Festival de música occitana i catalana a Tolosa.—Des de Madrid,* Josep Subirà.—Germanor dels Orfeons de Catalunya.—Cançoner popular de Catalunya. Missions de recerca.—Catalunya - Barcelona.—Noves.

Any XIX Juliol 1922 Núm. 223

Revista Musical Catalana

Butlleti de l'ORFEÓ CATALÀ

Festa de la Música Catalana

NOVÈ CONCURS

Discurs presidencial
pel Mestre Kurt Schindler

L'Orfeó Catala em féu el gran honor d'invitar-me a presidir el Jurat d'aquesta bella festa de la música catalana; i la invitació fou acceptada per mi amb la més gran emoció i agraïment, convençut que aital comanda constituïa una demostració d'afecte i d'amistat de les més tendres que es puguin fer a un músic de llunyanes terres, qui porta en son cor l'amor a Catalunya i a sa bella música.

Com és sapigut de molts dels que m'escolten, jo he cercat la Catalunya amb mon ànima, molt temps abans de conèixer-la. La magnífica col·lecció de música i de folk-lore català que em fou tramesa fa cinc anys de part del votre Lluís Millet, per iniciativa i intervenció de son cunyat que tots enyorem, En Francesc Millet, m'havia obert els ulls sobtadament a la contemplació dels insospitats tresors de bellesa que posseeix la vostra música catalana. Fou per a mi, aleshores, fa cinc anys, com un jardí paradisíac de melodies, en el qual jo no'm sentia mai laç de passejar. Les belles obres chorals escrites sobre temes de vostres cançons populars per un estol de mestres compositors desconeguts fins aleshores per mi, m'obsessionaren des d'aquell instant dia i nit. L'obra dels vostres mestres em féu conèixer i compendre l'ànima d'un poble inconegut fins aleshores per mi, l'ànima que s'expressa en melodies d'una candor, d'una puresa, d'una sabor i riquesa de

sentiment incomparables; i, més que això, en la llengua catalana vaig retrobar la bellesa dels poemes dels trovaires i trovadors que jo havia estudiat i admirat anteriorment. Quina fou ma joia en retrobar tot aquest món de bellesa vivent, en ple estat de renaixença, de frescor, de creació!

Jo no sospitava aleshores l'obra de conjunt, la suma total de treball creador que representa la moderna escola de composició choral catalana, car si jo n'hagués tingut esment, ben cert que no hauria gosat fer el que vaig empendre'm amb el coratge de l'ignorància i de la simplicitat, és a dir, jo no hauria gosat escriure "glosses" chorals sobre temes catalans; els vells grecs d'això en dirien "portar mussols a Atenes", i els anglesos d'avui dia en dirien "portar carbó a Newcastle."

Jo vinc sentint ja fa temps el desig d'explicar això al públic català, i aprofito aquesta ocasió, davant d'aquest auditori representatiu, per a fer-ne humil confessió. El mestre Millet, si de tant en tant us fa sentir ma glossa de *Sant Ramon* ho fa, n'estic cert, perquè aprecia el sentiment que m'ha impulsat a aquesta obra. Però ja em podeu creure, que ara, en ple coneixement dels vostres tresors de música choral, començant pel venerable degà, el mestre Nicolau, fins al més jove, el mestre Pérez Moya, jo em sento ben humil deixeble davant obres tant acabades, incomparables en llur genre.

Quan vaig venir per primera vegada a Barcelona, fa tres anys, vostre Orfeó Català i vostre públic em féren una recepció inoblidable, un acolliment tan xardorós, que em commogué fins al fons de l'ànima. I al cap d'avall, el que jo havia fet a Amèrica per vostra música, no era ni més ni menys que mon deure artístic. Sempre a la recerca de la bellesa en l'art, havia trobat en mon camí la més bella de les flors contemporànies de l'art choral, i res més natural que'l desig de traspantar-la en mon país, els Estats Units.

No hi ha res tan difícil com el procurar-se música ibèrica els que vivim a l'estranger. Gairebé tot està en manuscrit o exhaurit, mercès a l'esperit d'indolència de la majoria de les vostres cases editorials. Es per això que els directors d'orquestra i les organitzacions de música de càmera de l'estranger han hagut de prescindir-ne, amb tot i anar sempre a la caça de novetats i belles coses. I en quant a la música choral, els orfeons, sobretot els especialitzats a cantar música "a capella", són rars en els altres països, i el grau de perfecció necessària a la execució de les obres catalanes modernes, traspassa de molt la capacitat de les societats cantaires de l'estranger. Fou, doncs, una bona sort la que, en procurar-me aquest preciós material, em trobava en estat propici a poguer-me'n servir i a servir-vos.

Es pot dir que per a ben representar l'art musical de la Catalunya d'avui, calen dues coses: un gran orfeó o una petita cobla de sardanes. Doncs bé, la cobla, no la tenim pas — millor dit, no la tenim encara a Amèrica; però mon

orfeó — del qual, sense que ho prengueu a immodest elogi, puc afirmar que està compost d'una selecció de gent molt musical — s'és posat entusiàsticament a la disposició de l'art català, i continuarà per aquest camí mentre jo en sia el guia responsable.

I jo em sento ben sortós de contar-vos que una altra entitat choral de Nord Amèrica, el magnífic "Mendelsshon Choir", de Toronto, en el Canadà, ja fa dos anys que s'és posat a cantar el repertori català; no fa més enllà de deu dies que he rebut de son director, l'entusiasta i destre Mr. Fricker, una lletra pregant-me de procurar-li noves composicions del vostre repertori per al pròxim curs. Naturalment, al Canadà canten la cançó catalana en anglès, mentres que nosaltres, en la ciutat immensa i políglota de Nova York, hem usat ja de bon principi la bella llengua original, que, feliçment per als estrangers, és molt més fàcil de cantar que de parlar! Al menys, els centenars de catalans de Nova York que assisteixen als nostres concerts i els meus amics del "Centre Nacionalista Català" de la mateixa ciutat, m'han afirmat que podien compendre cada paraula. (Ai! quant voldría jo que el públic d'avui pogués dir el mateix de mon discurs!)

He escollit per tema d'aquest petit parlament que estéu escoltant, "La música mediterrània i l'importància de la expansió musical catalana a l'estranger". Us parlaré de sa importància per als països de races completament diferents, com els anglo-saxons, els alemanys, els francesos del Nord, els russos i els bascs, i per altra part de la seva missió de lligam espiritual entre els països i regions de races afiliades mediterrànies, meridionals, com el Rosselló, la Provença i el Llemosí, el Piamontès i les illes de Mallorca i Sardenya. Tractaré, en tant que em sia possible, de resumir el que està ja acabat, i de descriure-us a la fi mos somnis, mes esperances sobre les possibilitats de l'avenir.

Ja una vegada, en el passat llunyà, en el período culminant mig-eval, el geni català, estretament afiliat al geni provençal, s'han expressat en una floració completa: en la poesia i la música dels trovadors. Gràcies a les laborioses recerques del célebre musicòleg Pierre Aubry podem, d'ençà d'una quinzena d'anys, apreciar tota la bellesa i tota la sabor d'aquestes belles melodies primaverals, de caient tot catalanesc, que ens cantavan:

"Kalenda maya, ni fuelh ni faya", i
"Voulez vous, oïr un chant, un chant d'amour avenant."

Fou una meravellosa primavera de la música mediterrània, que durà uns dos segles; i de la qual es troben les darreres mostres en les *Càntigas* del rei Alfons el Savi. permetent-me esmentar la sublim desena: "Rosa das Rosas et fror das frores." Després, sortint d'aquest estat adorable, melodiós

de la juventut primerenca, l'orientació de la música canvia i esdevé seriosa, complicada, polifònica; l'Itàlia pren lloc dominant, i gràcies a la extrema importància acordada a la música per l'Església de Roma, es prepara el fonament damunt el qual s'alçarà l'art sublim polifònic de Palestrina. De la glòria d'aquesta nova llum les guspires salten en totes direccions, encenent nous focs; la escola dels mestres piadosos i ascetes de Sevilla, els Fernàndez, Guerrero i Morales, més "diví" aquest darrer que el tan anomenat pintor, penetra encara més lluny en el misticisme de la música polifònica, i el gran Victòria s'alça com un gegant igual al costat de Palestrina. Els Països Baixos assoleixen aleshores llur punt culminant en la música, quan Roland de Lassus amb sa vigoria i son geni universal acapara tota aquesta tècnica, servint-se'n amb igual mestria en l'idioma religiós com en el secular. Al seu darrera, l'Anglaterra pren una volada musical fantàstica, i durant trenta anys, durant el regne d'Elisabeth, domina el món conegut per la perfecció musical de la seva escola madrigalesca. Si hi havia encara pesantor, rigorisme, un excès de treball cerebral en aquesta escola polifònica, és la França qui reacciona contra aquests defectes en aquell período amb els seus Jannequin i Claude le Jeune, com reaccionarà encara una vegada al segle divuitè amb els seus clavecinistes plens de gracia i naturalitat, els Rameau, Couperin i Daquin. Jannequin sobre tot, quin mestre adorable i massa poc conegut en el món, però que Barcelona, gràcies a la iniciativa i al coratge del mestre Millet, ha pogut apreciar en les seves *Ocellada* i *Batalla de Marignan!* De la seva vida cap detall no se'n coneix: però, qui d'entre els que han sentit o cantat la seva obra pot dubtar que hi hagués en ell sang meridional, provençal? Sens dubte, durant tot aquest período en el qual el geni musical meridional sembla eclipsat, hem de veure en ell el representant de l'esperit primerenc, fogós, saborós que caracteritza la gent del migdia.

El que segueix és l'història coneguda de la música, la predominança de l'Alemanya que comença amb el colós Joan Sebastià Bach i acaba amb Wagner. Durant tot aquest período, l'Alemanya en sentit espiritual és franca, oberta i sense cap *chauvinisme;* així pot creuar-se espiritualment amb els altres pobles i esdevenir-ne més rica; Haendel representa la unió amb Anglaterra, el cavaller Gluck amb França, Haydn s'inspira en l'idioma musical dels croates, que era en la seva sang, Mozart que, como abans Bach, estava en íntima relació amb l'obra dels seus contemporanis d'Itàlia, acaba en la seva música la unió més perfecte dels idiomes alemanys i italians. Sobrevé Beethoven; fill dels temps extraordinaris de la revolució francesa, de la independència dels Estats Units, dels grans filòsofs humanitaris; la seva música, com cap altra, s'endressa al món enter, és compresa pel món enter. I encara, els genis musicals de l'Alemanya es succeeixen; en Schubert trobem l'amalgama de tots els efluvis musicals de les gràcies tan he-

terogènies que combinà l'Austria i l'Hongria. Schumann, el més alemany de tots, s'inspira en la tendresa eslava de son amic Chopin. Després del romàntic i folk-lorista Weber, sorgeix en fi Wagner, qui, apoïant-se en l'hongarès Liszt i el francès Berlioz, presenta en la seva obra la síntesi de tot quant l'ha precedit,i, a l'ensems, el germe de vulgarització i decadència.

Davant d'aquesta demostració secular d'una riquesa i fertilitat musical inaudites per part de l'Alemanya, les altres nacions devien — per dir-ho així — trobar-se en un estat d'esfereïment, d'aplanament. La reacció natural i lògica fou recordar-se del que era essencialment llur propi domini, llur folk-lore, llur cant popular. Els russos foren els primers en reaccionar, i amb els tresors inesgotables de llurs belles melodies seculars es crearen en una trentena d'anys un edifici superb i enterament original, al menys en l'obra de Mussorgsky i Borodin i en les primeres produccions de Rimsky. El treball d'aquests innovadors havia estat un treball essencialment per a llur pàtria i sense preocupar-se de la propaganda mondial. Així fou que, per causa de la manca de comunicació entre el restant de la Europa i Rússia, les barreres del llenguatge i la desconfiança dels russos en llur pròpia perfecció, el món no hagué esment fins mig segle més tard de la immensa valor de l'obra realitzada. Una altra nació més petita, la Noruega, havia per un temps assats llarg eclipsat amb l'encís del folk-lorisme nou i aleshores inconegut de son Eduard Grieg, el fenòmen molt més grandiós de l'estol dels compositors russos.

I els meridionals? Llur renaixença musical coïncideix, en quant al temps, aproximadament amb el moviment rus, solament que el procès ha estat, en el cas llur, més espaiat, més gradual. Els països de migdia, de la llengua d'Oc, de la Catalunya sobre tot, representen, al meu entendre amb Rússia, el més ric terreny de Folk-lore musical, deu inesgotable i verge, la contribució sana i vigorosa de la qual podrà regenerar nostre art estimat que s'ofega en aquest moment dins d'un cosmopolitisme mòrbid, dins d'un comercialisme cínic.

Quan Jordi Bizet escrigué l'adorable música de la seva *Arlesiana* fixà d'un cop el prototipus i l'ideal de perfecció de la música meridional. En aquelles línies netes i pures, en aquella xardorositat apassionada mes sense exageració, sempre continguda per un sentit de bellesa perfecte, en aquells ritmes clars i vibrants, com en aquelles dolceses místiques transparents, hi ha emmirallat tot un nou món, nou per a la música després de segles. Tot el món ha acceptat aquell joiell musical amb l'amor espontània que li és deguda, mes potser, a causa de la seva petitesa relativa, o de sa perfecció que no incita al raonament, la seva novetat intrínseca no fou pas del tot copsada. Després vingué l'òpera *Carmen*, aquell llampec fulminant que il-

luminava, per a aquells que ho volien veure, tota la futilitat dels sistemes de savis *Leitmotif* d'un cantó, i de mètodes habituals de l'òpera italiana de l'altre. El filòsof Nietzsche la saludà amb unes paraules que aleshores semblaren paradoxals; digué, "que donaria tota l'obra de Wagner per una sola *Carmen*". I anà a veure-la una vintena de vegades, com tants d'entre nosaltres ho hem fet, abeurant-se sempre de noves sensacions de bellesa en aquest art tan directe, tan vivent, que brolla del cor mateix en roges gotes de sang. Enlluernat i incapaç de judicar, el món vegé en *Carmen* la Espanya, una obra típica de l'Andalusia; avui en dia, hi podem veure més clar; sense intenció de voler semblar paradoxal, jo veig en *Carmen* una obra purament meridional, catalana. El tema, l'assumpte andaluç, no és més que accidental; la manera de veure, de sentir el tema és francament la d'un home del Mediterrani, del Llenguadoc.

Els veritables successors d'en Bizet foren dos, un francès del Sud i un català, extraordinàriament semblants l'un a l'altre per llurs temperaments fogosos i saborosos; parlo d'Emmanuel Chabrier i d'Isaàc Albèniz. Dotats d'una imaginació desbordant, d'una riquesa de melodies i de ritmes enlluernadora, tots dos refiats en l'abundor de la inspiració llur, tots dos malbarataven i escampaven llurs dons sense parió per tots cantons, sense criticar-se gaire a sí mateixos, sense massa raonaments, fins que a la fi de llurs massa curtes vides, ja sota l'espectre de la malaltia o de la mort, es concentraren per a realitzar esforços sublims. Així, el fragment d'òpera *Briseis*, de Chabrier, constitueix una veritable epopeia del Mediterrani, amb sos chors de mariners, sos himnes al déu Sol, sos cants de tendresa i d'èxtasi, tot amarat d'una claror lluminosa com el cel de Mallorca, sobre un tapís florit de colors virolades com els prats primaverals del Llenguadoc. I Albèniz, després d'una vida de creació continua i abundosa, en la qual joiells preciosos es barregen amb pedres de menor qualitat, s'alça, veritable gegant, amb sa collecció *Ibèria*, que és com la síntesi de tots els esforços ibèrics que l'han precedit, i a l'ensems el punt de partida del qual hauran d'arrencar tots els seus successors.

Al costat d'aquests dos gegants, trobem de nou a banda i banda de la frontera, dos músics lírics de primer ordre; Déodat de Sévérac, el dolç cantaire del Rosselló i de la Cerdanya, i el plorat Enric Granados, l'ànima dolça i fina del qual s'expressava tan tendrament en ses exquisides creacions, i que el món sencer aclamava quan la tristesa del destí el féu finar prematurament.

Per fi, el colós de la música pan-ibèrica, el fill de Tortosa, Felip Pedrell, qui canta en sa *Glossa* sobre un poema d'En Maragall la proclamació de la unitat de tots els homes del Mitjorn, i que més ben preparat que ningú, evoca les corts d'amor dels temps trovadorescs en sa trilogia *Els Pirineus*,

Mentres que així els músics genials de Catalunya i de la França meridional s'allarguen les mans en una creació essencialment pròpia, s'acaba una altra obra, veritablement monumental, única, durable, i en la qual la Catalunya passa ben bé al davant de tots sos veïns, i en general del restant del món; em refereixo a la creació dels orfeons de Catalunya. Guiat pel desig imperiós d'expresar sa individualitat racial i nacional tan diferent del restant de la Ibèria, i seguint l'exemple dels grans poetes de raça Catalana, el poble en massa es posa a la tasca, es posa a cantar. Guiats assenyadament, vigorosament, amb entusiasme pels mestres Clavé i més tard per Morera, els obrers, els estudiants, els homes del poble s'apleguen arreu per a desbordar llur ànima en llur bell cant català. Es aleshores que el poble fa recordança de les danses seculars camperoles i saboroses del terrer; i es porta la sardana en triomf per tot Catalunya, dansant, cantant, vibrant en un culte sublim de bellesa, de ritme i de natura. En aquell temps era ja fundat l'Orfeó Català, aquest organisme que en pocs anys es posà al cap de tots els organismes semblants del món. Ell reposa damunt els basaments més sòlids: Portat per l'entusiasme d'un poble, fundat sobre una riquesa inaudita de recursos d'un repertori verge, apoïat sobre l'amor devota i pacient d'una multitud de compositors de mèrit. Un de sos fundadors, Amadeu Vives, s'inspirà en la deu popular per a escriure aquest joiell, *L'emigrant,* que ressona en les ànimes de milions de catalans en tot el món i fa plorar fins els homes de raça distinta. I fins ara, després de sa llarga absència, jo sé que el cor d'En Vives batega sempre per l'Orfeó, ja que en aquest moment treballa en la composició d'una nova sèrie d'obres chorals a ell destinades. A l'ensems que a En Vives, la direcció de l'Orfeó Català s'escaigué en un home qui, per sa natura única, sa combinació de qualitats raríssimes humanes i artístiques fou el més ben dotat per a un lloc d'aital responsabilitat; aquest home que jo tinc l'honor i el privilegi d'anomenar mon amic, aquesta glòria de Catalunya és En Lluís Millet. Dotat d'una musicalitat que ho comprén tot, de la paciència i bondat d'un àngel, de l'entusiasme d'un sant; tècnic admirable fins en els detalls més minuciosos del ritme i de la color vocal, infadigable estudiós del folk-lore de son país, guia i inspirador de la joventut i dels camarades en el treball, és així com jo veig En Lluís Millet, i jo el saludo com una veritable obra mestra encarnada, un joiell de la humanitat. La seva influència ha estat incalculable; no solament ell ha conduït l'Orfeó a una perfecció sense parell, no solament ha trasplantat tota la gran música del món en vostra Catalunya, sinó que ha fet néixer, a l'entorn de l'Orfeó, una escola de composició choral esplèndida, escrita per un estol de mestres catalans per a aquest instrument diví i inaudit que és l'Orfeó Català, una floració de música que no existiria sense aquest instrument, que és el coronament definitiu d'En Lluís Millet. Sortosa Ca-

talunya de tenir un tal fill! Sortosos els mestres que poden treballar en col·laboració amb ell! Sortós el centenar d'orfeons d'aquesta terra que poden seguir el camí traçat per ell!

Entre els compositors que han escrit per a l'Orfeó, el lloc d'honor es deu certament al mestre Nicolau. Ell ha creat una sèrie d'obres inspirades d'un misticisme sublim i ben català, misticisme de Ramon Llull i de mossèn Jacint Verdaguer. "La Mare de Déu", "La mort de l'escolà", "Divendres Sant", aclamats xardorosament a Londres i a París, han pres ja un lloc ben alt d'afecte en nostres Estats Units, i continuaran llur victoriosa volta al món, perquè sense cap dubte són les obres mestres de la producció choral moderna tant en sentit espiritual com en sentic tècnic. De molts cantons a Nova York em demanen una repetició de son *Divendres Sant,* — que s'anomena alli "la més bella obra de música religiosa dels nostres temps",—com ja he tingut de repetir *La mort de l'escolà.* Mes abans d'accedir a aquestes peticions, jo vull primer donar la seva obra cabdal, el *Captant,* que personalment jo estimo més que totes.

La tècnica choral d'en Nicolau és d'una concepció ben individual, les seves obres són com catedrals gòtiques, amb llur arquitectura flexible enginyosament entrellaçada de garlandes florides que són les cançons populars de Catalunya.

L'estol dels demés compositors s'és més rigorosament decantat a la cançó popular pròpia, armonitzant-la, variant-la de la manera més enginyosa. Els resultats de llurs esforços, sobretot vistos amb els ulls de l'estranger, són ben sorprenents; una tal varietat i sublilitat de ritmes, una tal paleta de colors no han jamai existit abans en la música choral. Gràcies al temperament meridional, a una imaginació fèrtil i abundosa, la música choral es transforma aqui en orquestra vocal al qual les veus d'infants, poc usades en les músiques d'altres països, contribuixen a donar sonoritats corprenedores i sorprenents. Jo us he parlat abans del fenòmen extraordinari de la escola choral en la vella Angleterra, sots la reina Elizabeth; doncs bé: el mateix fenòmen, jo el veig en el ràpid desenrotllament de la música orfeònica de Catalunya; solament que en lloc de la reina Elizabeth (la Oriana dels Madrigals) com protectora, és vostre Lluís Millet qui n'esdevé l'angel tutelar!

La manca de temps em priva de dir-vos en detall tota l'admiració que jo sento per l'obra d'aquests mestres, els Sancho Marraco, Joan Lambert, Francesc Pujol, Cumellas Ribó, Vicens Maria Gibert i Mossèn Lluís Romeu. No me'n faran retret, ja que tracto de demostrar-los ma devoció de la manera més convincent, donant a conèixer llurs obres als Estats Units per mitjà de mos concerts i de mes traduccions angleses. Un detall que pot interessar-vos és la gran popularitat que ha obtingut en els Estats Units la superba armonització de Mossèn Romeu *El Desembre congelat,* veritable tro-

balla de tendresa i de sentiment subtil; aquesta obra no es canta solament en molts concerts, sinó que per cada Nadal figura en els programes de moltes iglésies. Permeteu-me doncs d'endreçar a aquest músic tan fi i delicat, a aquest sacerdot entusiasta del folk-lore, tota la expresió de ma gratitud per les paraules tan xardoroses i de tan bona rebuda que volgué dedicar-me en aquest mateix lloc, fa dos anys, en ocasió també de la Festa de la Música Catalana. I permeteu-me també d'endressar una paraula d'admiració ben especial al més jove de la plèiade de vostres compositors, aquell qui mereix avui tres dels premis de la Festa, en Pérez Moya, pel progrés assíduu que demostra desenrotllant una tècnica segura i magistral, i per l'aplicació que en fa a les troballes més escullides del folk-lore català.

En un lloc d'honor ben especial s'aixeca, en fi, l'obra de vostre Enric Morera, compositor de soca tan essencialment catalana, que en sa música el poble pot emmirallar son ànima, pot sentir els batecs de son cor. Ell és probablement en aquest instant, amb el finlandès Sibelius, el compositor "més popular" del món, "popular" en el sentit que una raça entera canta i pensa la seva obra i l'ha adoptada com seva. Els cants, els chors, les sardanes d'en Morera són la Catalunya, com Chopin és la Polònia, Grieg la Noruega, Sibelius la Finlàndia. M'és inpossible de judicar tota la extensió del seu treball, ja que gairebé tota sa producció teatral està encara en manuscrit; més de tot el que jo conec, la major part està ben gravat en la meva memòria; i no hi ha pas plaer més dolç per a mi que el d'asseure'm al piano en el cercle del *Centre Català de Nova York* i executar ses sardanes, que la jovenalla catalana reunida dansa en rotllos entusiastes. I l'atracció que sa música exerceix fins per gents d'altres races i nacions, jo ho veig provat quan rebo missatges de Boston i de Washington que em diuen que acudiran a Nova York per als meus concerts si prometo donar *La sardana de les monges* i l'*Empordà*.

En la meva apreciació de la composició moderna catalana, he degut forçosament reduir-me als autors de música choral; jo hauria hagut de parlar encara de les tendres cançons d'en Francesc Alió, de les obres instrumentals d'en Manén i d'en Lamote, de les sardanes saboroses d'en Garreta, i d'una multitud d'altres autors. — Però és d'una diferent demostració del geni català que jo he de parlar en aquest moment: es diu que no hi ha cap geni sense treball. Doncs bé! una tal obra de geni treballador ha estat acomplerta pels colleccionadors de Folk-lore Català. Jo m'he quedat sorprès, millor dit, estupefacte, per la riquesa de les colleccions enviades per als premis de la Festa d'avui de totes bandes de la Catalunya i de la parla catalana; gairebé dues mil cançons, i moltes d'entre elles desconegudes o belles variants. El Mestre Millet m'assegura que cada Festa de la Música ha donat un resultat semblant, i que l'arxiu de l'Orfeó conté nombroses colleccions. El con-

junt de tota aquesta tasca patriòtica i entusiasta va a ésser reunit, gracies a la munificència d'un dels vostres ciutadans més distingits, en un immens *Cançoner Català,* que, com cap altra cosa, proclamarà al món el geni de la raça meridional. Així s'acabarà per a la música el que per a la poesia popular començaren els vostres Milà i Fontanals, Pelai Briz, Bertràn i Bros; i serà mercès a l'esperit sembrat per les vostres institucions exemplars: l'Institut d'Estudis Catalans, el Centre Excursionista i l'ORFEÓ CATALÁ. I quin *deute* especial Catalunya contraurà, en aquest respecte, envers aquests sacerdots aimants de la música popular, qui, en els menuts poblets, en relació íntima amb la població, s'han posat a recollir pacientment les tonades del poble! El Cançoner quan apareixerà, serà com un enlluernament per a les altres regions ibèriques, on no s'ha treballat en aquest particular més que molt parcialment, per part d'alguns indivíduus inspirats, però sense l'apoi collectiu. Això serà una inspiració a la França meridional a fer el mateix, i per a l'Itàlia, a començar per fi el que ha massa descuidat.

Jo he dit la paraula: *Inspiració;* es l'inspiració per als altres que vindrà de Catalunya. Ja els bascs han desenrotllat una vida orfeònica considerable, i llurs directors de música choral, sobretot l'infatigable Secundí Esnaola de l'*Orfeó Denostiarra,* estan ben bé al corrent del que es fa a Catalunya. Llurs compositors, especialment l'illustre i savi Pare Otaño, i per ell els seus deixebles que són escampats per tota la estesa d'Espanya, són intimament familiars amb la composició catalana; el jove Pare Donostia ha escrit una sèrie de cançons d'una frescor encisadora sobre poesies catalanes d'Apeles Mestres. — Al Rosselló, (com abans a Mallorca), s'han fundat orfeons, i un català, enèrgic i entusiasta, treballa per a l'espandiment de la música choral catalana a Tolosa, la ciutat dels Jocs Florals de França. — Per tots els indrets de les diverses regions ibèriques que jo he visitat, es parla amb el més gran respecte dels orfeons de Catalunya, sigui per boca d'en Baldomero Fernàndez a Asturies, d'en Conrado del Campo a Madrid, o del célebre Manuel de Falla a Granada.

Parlant d'aquest darrer compositor, que el món musical en aquest moment proclama com el veritable successor d'Albèniz, potser, segons sembla, que la Catalunya podrà vindicar sos drets sobre d'ell, de la mateixa manera que ella és ja mare d'en Pedrell, de l'Albèniz i d'en Granados. Una revista anglesa, publicada un mes enrera, ens revela el secret de la procedència d'en Falla, el pare del qual era valencià, de Xàtiva, i el nom de la mare era Matheu, un nom ben català.

Els darrers mesos han portat a l'ORFEÓ CATALÁ nous llorers amb ses visites a Sallent i a Lleida. Es cert que l'obra a realitzar per l'ORFEÓ dins la pròpia Catalunya és immensa, però així i tot jo desitjaria que els viatges a l'exterior, tan esplèndidament començats amb Montpeller i Marsella, amb Paris i Londres, tinguessin continuitat.

La França Meridional, la Provença, tan rica actualment en poetes Felibresos, te necessitat de vosaltres per a estimular sa música adormida, tan semblant a la vostra. La gran capital del Piemont, Torí, la única de la Itàlia que s'interessa per la música choral, s'inspiraria en la vostra obra. En els cercles del cor del Vaticà, jo he trobat personalitats cultíssimes que parlen català perfectament, estant familiaritzats amb les vostres obres mestres de poesia, i que us acollirien amb entusiasme. La ciutat de Milà, per a estimular la creació d'obres chorals tan escasses en el conjunt de la producció musical italiana, dona d'ençà d'alguns anys premis per a concursos de composició choral. La ciutat de Florència, inspirada pel savi director de són Conservatori Ildebrando Pizzetti, posseeix d'ençà d'alguns anys petits orfeons, que fan reviure les músiques madrigalesques de la Renaixença italiana, cantant-les en el teatre romà de Fiesole, sota el bell cel blau de la Toscana. Imagineu-vos, com jo me l'imagino, l'efecte inspirador d'una visita de l'Orfeó a aquests llocs; sigueu generosos envers els vostres germans meridionals portant-los-hi, aquest exemple de cultura, aquest Graal musical. Vosaltres que viviu tan aprop del vostre ORFEÓ CATALÁ, estimant-lo i apreciant-lo amb tot el cor, sens dubte, però tal com s'estima alguna cosa a la qual s'està ja acostumat, vosaltres no arriveu pas a sospitar l'enorme progrés que el resultat obtingut aqui constitueix sobre tot él que existeix en el restant del món. Féu, doncs, que el món pugui apreciar l'obra d'en Lluís Millet, son geni tan complexe i abundós, mentres està en plena vigor i activitat!

Vostra "REVISTA MUSICAL CATALANA," tan assenyadament regida pels mestres Lliurat i Gibert, us ha precedit per tot arreu, i es llegida en tots els centres de cultura com magnífica demostració de la musicalitat catalana. En les repúbliques de l'Amèrica del Sud, a Cuba, vostra Revista representa el llaç d'unió entre aquelles societats musicals constituïdes per catalans i el treball realitzat a la mare pàtria. I per tot arreu on hi ha colònies de vostres compatricis, aquests es retroben, s'uneixen en el cant maternal, que, si la colònia és prou gran, cristallitza en la creació d'un Orfeó. — D'ençà que conec la Catalunya, estic encisat de les sonoritats de la cobla de sardanes i ja em triga d'arribar el moment en que s'envii una cobla a voltar el món, ço que seria, musicalment, una veritable "expansió catalana." Hauria de fer-se una subscripció pública per a aital empresa i no esperar la iniciativa d'empresaris comerciants, que van orbs i coixejant darrera dels esdeveniments, sense compendre les coses noves i importants. I, si fos possible, per a fer l'esforç complert, caldria enviar, junt amb la cobla, un esbart de dansaires, car així esdevindria plena la significació de la Sardana, per als qui no són catalans, amb la bella dansa que l'acompanya.

L'Amèrica del Nord seria un país especialment indicat per a una tal em-

presa, perquè allí les municipalitats s'interessen i encoratgen de tota manera les músiques i les danses a l'aire lliure. Qui sap si la Sardana no podria pas, si no reemplaçar, donar al menys el cop de gràcia a aquests estúpids *one-steps* i *fox-trots,* amb el dubtós present dels quals nosaltres hem molestat el món — i també Catalunya, — però dels quals en som ja ben assaciats nosaltres mateixos. Un publicista influent de New York m'ha dit ja que farà tot el possible per ajudar una campanya en favor de la Sardana.

Actualment, en el món musical dels Estats Units, l'artista català ocupa un lloc molt important, ja que la majoria dels músics ibèrics que ens visiten cada any, ens venen de Barcelona: l'insigne Pau Casals, la Maria Barrientos, la Graziella Pareto, en Joan Manén, en Miquel Llobet, tots ens han portat vostra gloriosa cultura musical; i ara darrerament la estrella de nostra ópera, la Lucrècia Bori ens vé de la València germana.

Un llibre interessantíssim, publicat a Anglaterra l'any passat, degut a la ploma de Mr. John Trend, ha fet conéixer, per primera vegada en llengua anglesa, les realitzacions culturals i les aspiracions de Catalunya. Aquest llibre, que conté una massa de detalls, especialment sobre la música, és molt llegit, i ajudarà segurament a propagar el cant català a Anglaterra, la qual, a causa de ses nombroses societats chorals, seria un terrer del tot indicat per a una trasplantació de les obres chorals catalanes. — Per a una expansió a França, Bélgica i Alemanya, la qüestió de primera importància seria fer bones traduccions cantables. Es una qüestió ben difícil, perquè per a ben traduir, calen dues persones, un poeta i un músic. L'altre dia, pensant en això, em vingué una idea a l'esperit, que us comunicaré valgui pel que valgui; el meu pensament seria que s'oferíssin premis per a les millors traduccions dels cants populars catalans en llengua francesa i alemanya en ocasió de la propera *Festa de la Música Catalana.*

Aquesta propera festa probablement coincidirà amb l'any de la gran Exposició del parc de Montjuic. Aquell serà el moment per a fer conèixer a tot el públic cosmopolita que acudirà, les realitzacions de la música catalana. Caldrà que l'ORFEÓ CATALÁ i els vostres altres orfeons notables cantin cada setmana en el Parc de la Exposició, que les cobles de Sardanes toquin de dia i de nit, i qui sap si seria el moment de fundar un pabelló del Folk-lore Català, que serviria de base per a un Museu semblant al *Nordisk Museet* de Stockholm, o a la galeria Rumyantzoff de Moscou.

Estic a la fi de mon discurs, i us he parlat de coses que són vostres des del punt d'obir d'un estranger entusiasta i aimant de vostra terra. Jo em sento francament impacient de veure més actiu el progrés de la expansió de la cultura catalana. Magnífic ha estat l'èxit del vostre comerç, gràcies al geni dels vostres industrials, al zel pacient dels vostres treballadors. Els literats i els savis de Catalunya han portat l'esperit i l'intelligència de llur país a

tot arreu. Manca encara la expansió de la música, que proclamarà al món sencer, com cap altra mitjà podria fer-ho, la riquesa, la puresa, la individualitat de l'ànima catalana. Dintre l'estat crític que la música passa en aquest moment en gairebé tots els països, dintre aquest període de sequedat, de comercialisme, d'estranyeses grotesques, la música meridional podrà portar la salut, la força, la vitalitat i l'ànima.

Memòria pel Secretari

Mestre Francesc Pujol

BEN desplaent és per a mi, i més encara per a tots vosaltres, que la meva veu desentonada vingui en aquest moment a pertorbar vostra atenció, plens com esteu de la emoció que en vostres cors ha desvetllat el parlament del Mestre Schindler, l'illustre president del Jurat d'aquesta Festa, el qual amb tan xardorosa i eloqüent paraula ens ha cantat la seva amor per la terra catalana.

Ell, el Mestre Schindler, ens ha parlat de les nostres coses amb tota la efusió de la seva ànima d'artista, amb tota la clarividència d'un esperit profundament dotat de sensibilitat integral i esquisida. L'acuitat de la seva visió li ha permès parlar de tot i de tothom amb un sentit de comprensió amorosívola entranyable, amb una minuciositat que sorprèn i admira fins als qui més bé coneixem les seves extraordinàries qualitats.

Ben cert estic d'interpretar amb tota justesa els sentiments de tots els catalans que aquí som, de tots els catalans de Catalunya i de fora d'ella, en manifestar de la manera més efusiva que el nostre agraïment envers el Mestre Schindler és, almenys, tan gran com la seva amor per nosaltres i les nostres coses; i que a tot arreu on un cor català bategui, el Mestre Schindler hi trobarà amor germanívola i franca.

Permeteu-me ara que, en acompliment dels deures que el meu càrrec m'imposa, us dongui coneixença de les tasques d'aquest Jurat del Concurs IXe. de la Festa de la Música Catalana.

El nombre de composicions, reculls i plecs que per als temes d'aquest Concurs es reberen, fou el de 83.

Quinze eren els temes que figuraven en el cartell, tres dels quals restaren deserts. Aquests temes, que no arribaren a desvetllar suficientment l'atenció dels nostres compositors, foren el VIe., valuós premi ofert pel "Reial Circol Artístic" a la millor obra per a instrument solista amb acompanya-

ment d'orquestra, el VIIIe., també important premi ofert per la "Banda Municipal de Barcelona" a la millor i més important *Suite* descrivint la "Festa de Santa Cristina de Lloret", i el XIIIe., premi ofert per l'Associació de Música "*da Camera*" a la millor *Suite* per a piano, violí i violoncel. Es de doldre que els nostres compositors es manifestin en general un xic esquerps pel treball instrumental, i esperem que en la vinent Festa no restaran deserts els temes d'aquest genre de música, sense el qual la producció catalana restaria ben incomplerta.

Ultra aquests premis, que no han pogut adjudicar-se per manca de concursants, han restat també sense adjudicar els premis que anem a detallar.

Al tema IV, premi ofert per l'Exm. Sr. N'Eusebi Bertrand i Serra a la millor obra per a gran orquestra, hi concorregué una sola composició, la n.º 84, Poemet Sinfònic Popular glossant la cançó *L'hereu Riera*. Mancant-li a aquesta obreta alenada suficient per a arribar al premi, però considerant-la el Jurat d'un treball força estimable, acordà distingir-la amb menció honorífica. No podem fer públic el nom de son autor, el qual, en ús del seu dret, no s'ha donat a conèixer.

Al tema Vè., premi instituït a la memòria de Na Maria Mata de Bertrand a la millor composició per a piano en estil de balada inspirada en la poesia *Lucie* d'Alfred de Musset, hi concorregueren 3 obres, no havent pogut adjudicar-se el premi per no reunir cap d'elles suficients mèrits a judici del Jurat. La inspiració que les informava ni era prou personal ni responia ben bé al caràcter tendrament romàntic de la poesia.

Al tema Xè., premi ofert per uns aimadors de les danses de la nostra terra, al millor recull de gloses per a piano de tres danses catalanes pròpies per a l'us pràctic de dansar, hi vinguéren 3 reculls. El tema era d'una dificultat extraordinària, car calia, conservant el caràcter, el ritme i la extensió necessàries, donar varietat sempre interessant als motius populars de les danses, evitant la monotonia fadigosa de les innombrables repeticions a que la realització dansada obliga. Cap de les composicions rebudes encertà a vèncer aquestes dificultats i el Jurat no pogué adjudicar el premi.

Al tema XIIè., premi ofert per la *Lliga Regionalista* a la millor col·lecció de melodies per a cant i piano, es reberen solament dos reculls, cap d'ells prou meritós per a poguer el Jurat adjudicar el premi.

Esmentats ja els resultats negatius d'aquest concurs, anem ara a ressenyar els positius, cridant als autors i executant algunes de les obres premiades a mida que es vagi descapdellant l'ordre del cartell.

El tema primer, composició per a chor mixte sobre poesia a lliure elecció, ha estat, com de costum, el més concorregut. 17 obres es presentaren, importants i ben escrites gairebé totes. Ja des del primer moment s'imposà a l'atenció del Jurat la ordenada amb el n.° 54, *Himne de la Ciutat de Déu,* voluminosa composició per a chor mixte a quatre i sis veus, escrita sobre una magnífica poesia de Mossèn Llorenç Riber. El jurat vegé tot seguit en aquesta obra la emprempta d'una forta personalitat musical, d'un temperament original i d'una bella ardidesa de realització. Aquestes qualitats, però, no es mantenien sempre al mateix nivell; la enorme extensió de l'obra i la dificultat de variar-ne el caràcter havien afeixugat d'aital manera la tasca del compositor, que, de les tres parts en que està dividida, una sola, la darrera, anomenada *Pregària,* es sostenia de cap a cap plena d'enlairada inspiració, bella de les perfeccions més estimables. Davant la superioritat manifesta d'aquest sol fragment sobre totes les demés obres concursants, no dubtà el Jurat en acordar-li el premi, car si bé era sols el fragment d'una obra el que es premiava i no l'obra sencera, aquest fragment constituïa per sí sol un tot complert, com podreu apreciar a la seva audició, i el premi l'hi hauria estat adjudicat sense cap mena de dubte en el cas que aquest sol fragment s'hagués presentat al concurs.

Es el tema II una composició per a veus d'home inspirada en lletra d'esperit catalanesc i es presentaren 8 obres obtant a aquest premi, destacantse d'entre totes la que porta el n.° 5, *Missatge,* lema: *Enyorament,* que, com indica el lema, és un bell cant d'enyorança i adoloriment del desterrat, d'inspiració bellament melangiosa i de realització técnica perfecta.

Al tema IIIè., premi ofert per l'Excm. Sr. Bisbe de Barcelona, Dr. Ramon Guillamet, al millor recull de motets sobre text llatí al Santíssim, es presentaren dugues colleccions, havent-se concedit unànimement el premi a la que porta el n.° 63, Lema: "Alabat sia el Santíssim," per ses inmillorables qualitats d'inspiració religiosa plena d'ingenuitat i sentor de puresa, per sa ben original i sentida estructura melòdica i pel caràcter molt personal de sa composició.

El tema VIIè., era un premi ofert per l'*Associació de la Salutació Sabatina de Nostra Senyora de la Mercè* a les dues millors *Salve Regina* per a chor a tres veus mixtes amb acompanyament d'orgue. 8 plecs es presentaren a aquest tema, formant un conjunt d'onze composicions, de les quals el Jurat escollí la primera de cada un dels reculls n.° 29, Lema: *Candida sicut nix in Libano* i n.° 67, Lema *Ofrena a la Verge,* que es distingiren de totes les demés per sa bella i armoniosa estructura, per sa inspiració ben religiosa i per sa factura excellent.

Al premi IV.e ofert per la *Banda Municipal de Barcelona* a les tres millors Marxes Catalanes per a gran banda basades en temes populars, hi concorregueren 5 plecs amb un conjunt de 10 marxes. Malgrat no haver-n'hi cap que el satisfés completament, car en unes hi trobà el defecte d'excessiu carregament de temes poc ben escullits i caient en el *Pot-pourri*, en altres un desenrotllament deficient, en algunes un enfarfec contrapuntístic innecessari, el Jurat, d'acord amb la Direcció de la Banda Municipal i amb el desig d'estimular aquesta branca de la composició, acordà concedir accèssits a les més estimables de les marxes rebudes, que són: la n.º 80, *La Pastoreta*, Lema: *De la deu popular*, dues del n.º 82, Lema: *Parodiant* i dues del n.º 83, Lema: *Pomell de flors boscanes*.

Al tema XIè., premis oferts per l'*Obra del Cançoner Popular de Catalunya* a reculls de tonades i lletres de cançons populars catalanes inèdites o variants de les ja conegudes, hi concorregueren 17 colleccions, de les quals a judici del Jurat meresqueren el premi ordinari les quatre que duen els números 13, 22, 25 i 47, i s'adjudicaren premis extraordinaris de quantia proporcionada a la importància i valor respectiva a totes les demés colleccions. No cal dir com aquesta meravellosa replega de cançons ens és plaenta en aquests moments en que l'*Obra del Cançoner Popular de Catalunya*, confiada per l'honorabilíssim patrici En Rafel Patxot a l'ORFEÓ CATALÁ, pren embranzida per anar a sa realització, i jo demano i endreço un aplaudiment coralíssim i entusiasta a tots aquests benemèrits i amorosos recolectors de la nostra cançó popular.

El tema XIVè., era destinat al premi ofert per l'*Associació d'Amics de la Música* a la millor composició per a quartet d'instruments d'arc i es reberen 8 obres, quantitat verament notable si és té en compte la gran dificultat d'aquesta mena de composició, i més encara en veure que totes aquestes obres són de valor veritable. Després d'aquilatar-ne els mèrits no gens menyspreables de totes elles, el Jurat acordà concedir el premi al molt important quartet n.º 26, Lema: *Mar i Cel*, bella composició molt ben estructurada, excellentment escrita per als instruments d'arc i d'una inspiració sostinguda i enlairada.

El tema XVè., darrer del cartell, és el premi de l'ORFEÓ CATALÁ, destinat a les quatre cançons populars més ben armonitzades per a chor mixte. 10 reculls es presentaren, formant un conjunt de 20 cançons, la major part d'elles força interessants i ben treballades; però tot seguit s'imposà al Jurat el recull n.º 74, format per les cançons *El mariner*, *El galan desdenyat*, *La mal maridada* i *La nina bella*, superbament armonitzades, amb

gran cura del caràcter de cada cançó i amb molta habilitat en la disposició de les veus. Demés d'això, fora de *El mariner* les altres cançons, d'una gran bellesa i frescor, són gairebé inconegudes. A aquest recull, i amb complerta unanimitat li fou adjudicat el premi.

Discurs de gràcies

per En Joaquim Cabot

DOLT poques paraules he de pronunciar en nom de l'ORFEÓ CATALÁ, per a agrair vostra assistència i acomiadar-vos com es de consuetut en aquestes festes.

Mes, el nostre agraïment, que d'una manera molt sentida expressem a tots els presents i collaboradors de la nostra obra, cal accentuar-lo, de primer, en vers la Reina de la Festa, la flor exquisida que s'ha dignat presidir-nos, poncella gentil d'una família en la qual sentim encarnada tota la idealitat catalana i que, per tant, deixa embaumat l'aire de nostre festa d'un record més perdurable que el de la seva reial visió, i despres l'hem d'accentuar també vers l'eminent mestre Kurt Schindler, que no n'ha tingut prou de venir de Nord d'Amèrica per a presidir nostre Jurat, sinó que amb deferència i gest exemplar, que hauria d'avergonyir als qui d'ençà i d'enllà de l'Ebre menyspreuen i discuteixen els drets de nostra llengua, li ha volgut retre homenatge avui llegint el discurs que haveu admirat i aplaudit, i ahir, avui i sempre reprenent la paraula en alès de nostres cançons, i fent-la volar enllà de l'Atlàntic, terres americanes endins, per a que els seus fills assaboreixin i estimin el seu caràcter, la seva bellesa i la seva flaire, que són el caràcter, la bellesa i la flaire de l'ànima catalana. Mercès, doncs, a l'illustre paladí de la nostra llengua i dels nostres cants.

I ara prou; noves mercès a tots i a reveure fins a la desena Festa de la Música Catalana.

Ressenya de la Festa

A l'hora anunciada i amb una extraordinària concorrència que omplenava absolutament la sala del Palau, tingué lloc l'acte de la IX.ª Festa de la Música Catalana, que es celebrà el 8 de Juliol.

Als acords d'una marxa solemnial, executada a l'orgue, i presidits per

la Senyera, varen entrar els nois, senyoretes i homes de la Secció Choral, amb els Mestres, Jurat i Autoritats, els quals en mig de grans aplaudiments passaren a llurs respectius seients.

A la dreta de l'hemicicle es collocà la Presidència formada pels senyors Massot, tinent d'alcalde, en representació del de Barcelona; els regidors senyors Escolà, Duràn i Reinals i Bordàs; els diputats provincials senyors Grañé, Campmany i Pich; el senyor Sans i Buhigas, Secretari de la Mancomunitat, i el Consell Directiu de l'ORFEÓ CATALÁ, presidit per don Joaquim Cabot. A la esquerra hi havia el Jurat qualificador compost per els Mestres Kurt Schindler, Lluís Millet, Vicens M.ª de Gibert, Joan B. Lambert i Francesc Pujol.

Oberta la Festa pel representant de la Ciutat, el Mestre Schindler llegí amb clara pronunciació i molt correctament el seu magnífic discurs en català, essent interromput, diverses vegades, per l'entusiasme que produïa a l'auditori; essent objecte, al final, d'una ovació imponent que va durar llarga estona.

El Secretari del Jurat, el Mestre Francesc Pujol aixímateix fou ovacionat per les escaients paraules que precedien sa *Memòria;* la qual fou escoltada amb la natural espectació i curiositat.

Acte seguit es procedí a nomenar els autors que havien estat premiats, fent-se per l'ordre següent:

Premi primer. Composició per a chor mixte. Fou guanyador el P. Antoni Massana, S. J. per la tercera part del seu *Himne a la Ciutat de Déu,* titulada *Pregària.*

Don Joaquim Cabot s'avença per a dir com el P. Massana havia ofert a la Junta de l'ORFEÓ CATALÁ la prerrogativa d'elegir Reina de la Festa; i, acompanyat de diverses personalitats, anà a oferir la Flor Natural a la Senyoreta Concepció Patxot i Rabell, filla de l'illustre patrici En Rafael Patxot, la qual del braç del senyor Cabot, entrà a la sala en mig d'una sorollosa ovació; i als acords d'una marxa triomfal, passà a ocupar son reial seti, plàcida i somrient, tota joventut i gentilesa, com una verge de Botticelli vivent i graciosa.

El senyor Massot la proclamà Reina de la Festa, i l'ORFEÓ, dirigit pel Mestre Millet, executà l'obra premiada, que fou rebuda amb unànims aplaudiments.

Segon premi, a una composició per a Chor de veus d'home. Fou guanyat pel Mestre Antoni Pérez Moya, per sa obra *Missatge.*

Tercer premi, ofert al millor recull de sis motets al Santíssim s'adjudicà a N'Antoni Planàs per sos motets que porten per lema *Alabat sia el Santíssim.*

L'ORFEÓ n'executa dos que foren molt ben rebuts.

Premi setè, a dues *Salve Regina* fou adjudicat en dues meitats a n'En Perez Moya i N'Antoni Català respectivament.

Premi novè. a una collecció de *Marxes catalanes* per a Banda. No s'adjudicà, però es varen concedir accèssits a les marxes que duen per títol *La Pastorela, Del Montseny al Canigó, Sant Magi, Violeta i Margaridoia, i Espigol i Blauets,* de les quals resultaren guanyadors, respectivament, els mestres Sancho Marraco, Antoni Juncà, i Cassià Casademont.

Premi onzè, als quatre millors reculls de cançons populars, fou guanyat, respectivament, per Mossèn Josep Maideu, Mossèn Lluís Comella, Mossèn Joan Sala i En Josep Raburés. L'ORFEÓ oferí a l'auditori qualques mostres d'aqueixos reculls, que causaren el millor efecte.

Es concediren, demés, premis extraordinaris al mateix tema, resultantne guanyadors Na Mercè Fàbregas, En Joan Tomàs, En Joan Amades, Mossèn Josep Potellas, En Bartomeu Simó, En Carles Grandó, Mossèn Josep M.ª Castellà, En Francesc Montserrat, i En J. Piñol.

Premi catorzè al millor quartet d'instruments d'arc, fou concedit a En Joaquim Zamacois per sa composició que té per lema *Mar i Cel.*

Del premi quinzè, a quatre cançons populars catalanes harmonitzades, en fou guanyador En Pérez Moya per son recull compost d'*El mariner, El galant desdenyat, La mal maridada* i *La nina bella.* L'ORFEÓ executa les dues darreres, que foren tan extraordinàriament aplaudides que el Mestre Millet es vegé precisat a ferles repetir.

Volent donar una prova d'afecte al mestre Schindler, l'ORFEÓ cregué que era un deure, corresponent així a les moltes que d'ell te rebudes, l'executar sa magnifica glossa, *El miracle de Sant Ramón,* la qual fou escoltada amb fervorós recolliment.

En acabar la composició, el seu autor rebé una ovació xardorosíssima que durà llarga estona.

El President de l'ORFEÓ, senyor Cabot, amb un parlament breu, però tan vibrant i abrandador que tot sovint era ofegat per l'esclatant aplaudiment de l'auditori, dongué mercès a tots; finalitzant la Festa amb el cant d'*Els Segadors* les estrofes del qual com guspires voleiants, convertiren el caliu patri en intenses flamarades d'entusiasme. En tant, la senyoreta Concepció Patxot, del braç del tinent d'alcalde senyor Massot, i seguida de totes les personalitats que presidien l'acte, devallava del seu august sitial rebent les darreres manifestacions afectuoses en el seu reialme.

J. M. M.

Dinar de comiat al Mestre Kurt Schindler

Agraïnt la brillant i estimable cooperació que va prestar el mestre Schindler a la darrera Festa de la Música Catalana i aixímateix l'interès gran que dedica a les obres dels nostres músics des de llunyanes terres, la Junta Directiva de l'ORFEÓ CATALÁ va dedicar al celebrat i benvolgut mestre americà un dinar íntim que tingué lloc divendres, 14 de juliol, al Restaurant del Turó Park.

Assistiren al dinar els següents senyors:

Joaquim Cabot, Antoni Nicolau, Lluís Millet, Francesc Pujol, Josep M.ª Comella, mossèn Lluís Romeu, mossèn J. Cogul, Joan Salvat, Joan Llongueras, Frederic Lliurat, Vicens M.ª de Gibert, Joan B. Lambert, Josep Sancho Marraco, Antoni Pérez Moya, Agustí Torelló, Joan Tomàs, Francesc Matheu, Josep M.ª Blanc, Pere A. Millet, Tomàs Millet, Jaume Martí, Pere Luandra, R. Martínez Gras, Antoni Compmajó i Marceli Gausachs.

El mestre Joaquim Zamacois envià una afectuosa adhesió.

La festa, ja no cal dir-ho, fou agradívola. El Mtre. Kurt Schindler expressà un cop més belles iniciatives encaminades totes a honorar i donar relleu a la nostra música. El director de la Schola Cantorum de Nova York és realment un bon amic de Catalunya. Cal agrair la seva acció intelligent i germanívola en honor de l'art nostre.

Tots els presents al dinar s'acomiadaren del Mtre. Kurt Schindler, car l'endemà, dissabte, havia de marxar cap a França, Itàlia i Rússia.

Festival de música occitana i catalana a Tolosa

El dia 18 de Juny en ocasió de celebrar-se les grans festes de germanor entre els metges de Barcelona i Tolosa, tingué lloc en aqueixa memorable vila un magne festival compost de dos concerts en els que s'hi retia un especial homenatge als mestres Morera i Sévérac, a més d'altres no menys eminents compositors de la nostra terra.

El primer dels dos concerts que ens ocupa i que es celebrà al Teatre de la Natura, hi foren interpretades les obres del mestre Morera, *Les fulles seques*, *La sarda-*

na de les monges, La cançó nostra, La Santa Espina, La festa major i *A sol batent*, per la *Societat choral Déodat de Sévérac*, collaborant-hi la cobla *Principal*, de Perelada, en les tres últimes obres.

Del mestre Millet cantaren el *Cant de la Senyera*, i del mestre Fontbernat, director de la choral, les cançons populars, *El Rossinyol, Els tres tambors, El mestre i la viudeta, El boier, Beroina, Maudit sio l'amor*, i *Nostra dama del Cap del Pont*, totes elles harmonitzades pel propi director de faisó exquisida i atraient, essent ovacionades.

Finalitzà el concert amb la Cantata per a chors, solis, banda i cobla, de Déodat de Sévérac, titulada *El cant del Vallespir*, essent la primera vegada que s'executava a Tolosa, obtenint un èxit clamorós tant per les belleses que l'obra conté, com per la execució esmeradíssima que tots hi donaren.

A la nit, en el Grand-Rond, tingué lloc el segon concert anunciat, a càrrec de la Choral i la cobla de Perelada. En ell s'hi executaren les obres del mestre Morera, *Empordà i Rosselló, A la plaça, Davant la Verge, La xica de casa, Serra amunt, L'amor perdut* i *L'Empordà*, que obtingueren assenyalats triomfs i foren festejadíssimes. A demés s'executaren, de Pep Ventura, *Toc d'oració;* de Lamote de Grignon, *Rosa de Folló;* de Blanch, *Abrilenca* i *El que veié la lluna;* de Serra, *La pubilla empordanesa*, i de Millet, *El Cant de la Senyera*, per l'Orfeó Tolosenc.

La grandiosa concurrència que omplenava el Grand Rond, tributà entusiastes ovacions tant a la Societat Choral i a la cobla, per les seves execucions, plenes de bellesa i serietat, com a els autors per llurs obres, inspirades i captivadores.

Nosaltres enviem als germans de Tolosa nostra fervent enhorabona, per tan amables recordances.

Des de Madrid

Activitat intensíssima va tenir la vida musical de Madrid durant la passada primavera. Societats simfòniques de prestigi divulgaren novíssimes produccions: virtuosos de reconeguda fama mondial, recolliren preadíssims llorers. Una *Asociación de Cultura Musical* inaugurà la seva tasça amb una sèrie de concerts que li reportaren un legítim prestigi puix que els seus associats tingueren ocasió d'oïr una rica varietat de composicions als Quartets Wendling i de Budapest; a l'*Associació d'Instruments de Vent*, de París; a Thibaud, l'insigne violinista, i a Teràn, el pianista acuradíssim.

L'*Orquestra Simfònica* aconduïda pel mestre Fernàndez Arbós, ha estrenat les obres que anem a comentar. *Fontanes de Roma*, de Respighi. Quatre números, tres dels quals potser acusen influències septentrionals; però el darrer ofereix un encant suggestiu a la vegada que revela una ferma personalitat.

Una nit en Mont-pelat, de Mussorgsky, imponent avençada de les riqueses

sonores, descriptives i realistes que han prodigat els compositors russos en la segona meitat del segle XIX.

Introducció i marxa turca de *La Chowanchina*, de Mussorgsky. Fragments en els que el músic volgué concentrar-se sobre sí, renunciant a la riquesa de timbres, tons i ritmes que caracteritzen el seu *Boris*, i perseguint l'encant en la sobrietat. *Cercant a Déu*, simfonia construïda sobre *La Légende de Saint Christophe*, producció recentment estrenada en la Gran Opera de París, per V. d'Indy. Triomfà més per sa correcció depuradíssima que per sa impetuosa fogositat.

Quarta simfonia de Schumann: bella i insinuant en sa romàntica vibració, i merexeidora d'haver-se estrenat moltíssims anys abans a Madrid.

Obertura de *Gwendoline*, de Chabrier. Expressió fidel d'entusiasmes musicals, que no reflexaren ni l'ànima del seu autor, ni l'esperit de la raça a que perteneixia.

Prometeu o *El poema del foc*, de Scriabin. Manifestació tal volta sincera o tal volta no, tal volta sana o tal volta morbosa, d'un artista que pretén fonamentar la seva música en bases teofisiques, que pretén construir un nou llenguatge musical començant per crear-se un acord, un únic acord format per superposició de dissonàncies, i que pretén presentar-se com innovador radical de tota la tècnica. La conferència que va llegir el mestre Arbós per a explicar l'abast i la tendència de Scriabin predisposà al respecte, en l'audició de tan complicada i extensa obra.

Los ojos verdes, poema simfònic de Zamacois, on hi juguen alternativament llur paper lo dinàmic i lo estàtic, per a seguir les incidències del motiu inspirador, amb gran domini del poder constructiu i en el maneig dels timbres orquestrals.

Simfonia Basca, d'Arregui. Obra d'un sentit netament nacionalista que s'aparta de l'arquitectura establerta i fixada pel classicisme simfònic, puix en cada un dels temps que la formen, s'introdueixen temes, qual caràcter difereix en absolut del temps respectiu.

Balada, de Josep Francès, per a chor i orquestra. Per a interpretar aqueixa obra s'associà a l'orquestra simfònica una massa vocal titulada *Sociedad Coral del Palacio de la Música*. Es la *Balada* una obra plana de les que tenen melodies que "s'enganxen", com diu la plebs, amb poc fondo i escàs sentiment. No és música per al cor com la d'un Beethoven, ni per a el cervell com la d'un d'Indy, sinó per a l'orella com la d'un Rossini.

El pompós títol de l'esmentada societat choral no respón a les presents realitats. Es possible que amb el temps aquesta societat choral tingui un sentit artístic depurat, un lligam sonor i exquisit, i un Palau de la Música efectiu. Però estèticament li falta molt per a conseguir tot allò, puix certes coses no s'improvitzen, sinó que són el resultat d'una collaboració lenta, entusiasta i perseverant. I econòmicament tant de bo poguessin aixecar en temps brevíssim el Palau de la Música, del que tant necessitat es troba Madrid, ja que no hi ha en ell ni un sol edifici que respongui a aquesta finalitat; i els que a dit fi s'utilitzen, alternen les audicions musicals, amb representacions dramàtiques, projeccions cinematogràfiques... o funcions de circ.

El pianista Rubinstein, el violinista Kochansky, el guitarrista Segóvia, els Cantàires solistes de la Capella del Vaticà, i diversos "recitalistes" de menor quantia, com

Guillem Casas i Carmeta Alvarez, han desplegat llurs facultats respectives en diverses sessions musicals.

I no hi ha faltat algun altre aconteixement en el que sols es podia aplaudir anant de bona fe, i reconeixent la bona voluntat dels intèrpretes, com va passar amb aquell concert de "guitarrades", "fados" i "Orfeó estudiantil" que tornà boigs d'entusiasme als més distingits filisteus del nostre món docent, i omplí d'esperança a més d'una senyoreta madrilenya durant el dies en què els estudiants d'Oporto passejaven ses capes típiques sots un prematur sol estival pels carrers de la cortisana vila de l'Os, del Madronyo i de Sant Isidre Llaurador.

JOSEP SUBIRÁ

Germanor dels Orfeons de Catalunya

CONSELL PERMANENT

La Mancomunitat de Catalunya, amb la fi de cooperar a la gran obra cultural i artística que realitzen els orfeons de nostra terra i per tal de contribuir a l'ennobliment i dignificació de les festes populars, que un tan alt relleu i forta significació cultural i patriòtica prenen en la celebració dels nomenats "*Aplecs Comarcals d'Orfeons*", concedeix anyalment una subvenció a la nostra *Germanor*, per a que aquesta pugui continuar fomentant aquests aplecs i impulsant, sia com sia, aquest bell renaixement del nostre art choral.

El Consell Permanent de la *Germanor dels Orfeons de Catalunya*, que té com una especial missió vetllar per a la celebració dels esmentats Aplecs Comarcals, creient interpretar fidelment els desitjos de la Mancomunitat de Catalunya acorda obrir un "Concurs" per adjudicar la quantitat de 3,000 pessetes a l'agrupament d'Orfeons d'una de les comarques de nostra terra que organitzi el més important "Aplec" — que serà el *Quart* de la nostra *Germanor* — en una diada senyalada, realitzant així un molt bell i molt exemplar acte de cultura artística que serveixi d'impuls al desenrotllament ascendent dels nostres chors mixtes populars i sia a l'ensems una nova senyal poderosa de la nostra coincidència d'ideals i una ferma i palesa demostració de com és forta i és viva la nostra benaurada germanor.

En conseqüència aquest Consell Permanent fa una crida a tots els Orfeons que integren la *Germanor dels Orfeons de Catalunya* per a que, fent honor al apoiament que ens otorga la Mancomunitat, procurin, amb el més fervorós entusiasme, secundar aquesta iniciativa i fer els possibles per a organitzar un "Aplec", juntament amb els seus Orfeons germans de la comarca a que pertanyen.

El Concurs obert serà regit per les següents

BASES

1.ª A l'Aplec hi han de concòrrer, imprescindiblement, Orfeons de diverses poblacions d'una mateixa comarca o de les comarques més immediates.

2.ª Com és natural, l'Aplec haurà de celebrar-se en dia de festa, i els actes més indispensables que caldrà realitzar en ell seran:

Al matí: Cantar algunes composicions, tots els Orfeons reunits, en la plaça pública que es determini i que pot ser, amb preferència si és gran, la plaça de la Casa Consistorial.

A la tarda: Un concert popular en un teatre o lloc tancat, en el qual cadascun dels Orfeons assitents a l'Aplec haurà de cantar algunes obres del seu repertori i, tots junts, després, per acabar, les composicions que bonament puguin. La recaudació que s'obtingui amb aquest concert s'aplicarà íntegra a satisfer les despeses de l'Aplec. Remés d'aquests actes podran celebrar-se tots aquells que els organitzadors de l'Aplec creguin convenients, prèvia aprovació del Consell Permanent de la *Germanor dels Orfeons de Catalunya.*

3.ª Per al millor èxit i bona administració de l'Aplec, l'entitat que en prengui la iniciativa constituirà una Comissió de la que en formin part un representant de cadascun dels Orfeons concurrents a l'Aplec i totes aquelles personalitats que pels seus mèrits, representació o per l'ajud material que vulguin aportar-hi, en sien considerades mereixedores. Aquesta Comissió estudiarà i determinarà, amb tota equitat, les càrregues a soportar per cadascuna de les entitats concurrents a l'Aplec si les despeses que pel mateix s'ocasionin no fossin cobertes a bastament per la quantitat que es determini en el present Concurs, per la recaudació del concert, per les subvencions que es gestionin i s'obtinguin i per l'auxili individual que els mateixos orfeonistes de cada entitat puguin aportar-hi. Si com a resultat de la liquidació d'ingressos i despeses de l'Aplec hi hagués quantitat sobrant, el Consell Permanent, d'acord amb les entitats concorrents, determinarà quin destí deurà donar-s'hi.

4.ª En incriure's al present Concurs, és necessari determinar ben concretament, data, localitat i lloc on l'Aplec s'haurà de celebrar; Orfeons que hi pendran part; nombre de cantaires que els composen amb especificació per seccions (nois, dones, homes); obres que cantarien conjuntament els Orfeons i, a ésser possible, obres que cantaria per separat cadascun d'ells.

5.ª L'Aplec deurà celebrar-se en una data compresa dintre els mesos d'abril-maig de l'any vinent 1923.

6.ª La inscripció al present Concurs caldrà fer-la a nom de l'entitat o entitats que portin la iniciativa de l'Aplec i s'haurà d'endreçar, per escrit, a nom del Sr. President del Consell Permanent de la *Germanor dels Orfeons de Catalunya,* a l'*Orfeó Català,* Alt de Sant Pere, 13, Barcelona, fins per tot el dia 31 d'octubre vinent.

Per a l'adjudicació de la quantitat objecte del present Concurs, es tindrà en compte, principalment, el nombre i l'antiguitat de les entitats concorrents a l'Aplec, el nombre de cantaires que les integren i les garanties d'èxit, oportunitat i bona organització que es puguin oferir.

Barcelona, 15 de juliol de 1922.

Pel Consell permanent de la *Germanor dels Orfeons de Catalunya*,

El President, LLUÍS MILLET. El Secretari, JOAN LLONGUERAS.

«Cançoner Popular de Catalunya»

MISSIONS DE RECERCA

L'Obra del *Cançoner Popular de Catalunya* encomanada a l'*Orfeó Català*, volent fer quantiosa i valuosa l'aplega dels materials necessaris, simultàniament amb la convocatòria de concurs de reculls de música popular que coneixen els nostres lectors, ha tramés a diferents contrades catalanes persones degudament preparades amb l'encàrrec de recollir el tresor amagat de les nostres belles cançons.

Amb motiu d'aquesta joiosa notificació, l'Obra del *Cançoner Popular de Catalunya* espera confiadament de tots els catalans que sojornen en les terres on són tramesos aquests directes recercadors, que contribuiran amb el llur entusiàstic acolliment i amorosa col·laboració a facilitar-los la tasca que tant ha de contribuir al major enaltiment de la nostra imponderable música popular.

Catalunya

BARCELONA

PALAU DE LA MUSICA CATALANA. — ORQUESTRA PAU CASALS. — Aquesta orquestra, cada dia més notable i més perfecta sots l'acurada i experta direcció del seu eminent mestre En Pau Casals, prosseguint sens defallir en la seva notable tasca d'aportar la seva valuosa cooperació al moviment musical de nostra ciutat, inaugurà el dia 15 de maig prop passat, en plena primavera, la seva *Sèrie IV* de concerts.

Sis foren aquests concerts, tots ells veràment selectes, que tingueren lloc durant els dies 15, 20 i 26 de maig, i 1, 6 i 12 de juny.

El mestre Casals sapigué donar als sis programes un ben positiu i real interès oferint-nos, al costat de les obres capdals ja consagrades, obres d'autors moderns desconegudes per nosaltres, si bé no totes de la mateixa intrínseca valor musical, interessants, no obstant de conèixer i judicar.

D'entre les obres noves mereixen ésser citades molt especialment, no solament per la forta musicalitat que revelen en els seus autors sinó també per la bellesa de la forma, pe: l'admirable estructura, el fort color orquestral i la personal inspiració, el poema simfònic *Les fontanes de Roma,* de l'italià Respighi; el ballet de l'òpera *El foll perfecte,* de l'anglès Holst; els fragments simfònics per a orquestra de la comèdia coreogràfica *El convent sobre l'aigua,* de l'italià Casella, i les sardanes *Serra amunt* i *Girona,* orquestrades, del nostre eminent N'Enric Morera, que constituiren un dels èxits més francs i espontanis d'aquesta sèrie de concerts.

Encar que totes les obres que figuraven en els programes obtingueren una interpretació molt justa i molt cuidada, mereixen, al nostre entendre, ésser citades especialment algunes obres per la perfecció amb que foren executades. Són aquestes: *Gigues,* de Debussy; *Obertura* en *re,* de Bach; *Leonora* i *Quatrena Simfonia,* de Beethoven; *Simfonia núm. 7,* de Schubert; *Somni d'una nit d'estiu* (suite), de Mendelssohn; *Segona Simfonia,* de Brahms; *Concert* per a piano, de Schumann, i *Simfonia* en *re,* de Haydn.

Aportaren una preciosa collaboració en aquests concerts el celebrat pianista N'Alfred Cortot, el mestre director Adrian C. Boult, director de l'orquestra del *Royal College* i de la *British Symphonic Orchestra,* de Londres, i el pianista i compositor N'Alfred Casella, qui dirigí les seves pròpies obres, i el mestre Vicens M.ª de Gibert (organista).

El mestre Casals posseeix ja un ple domini de l'orquestra i en fa d'ella un instrument admirable, d'una sonoritat sempre justa i sempre ben equilibrada. Les obres són totes admirablement estudiades i treballades amb un detall extraordinari. La interpretació de les mateixes resta sempre personal i digna del fort temperament artístic i musical del nostre eximi Pau Casals.

Llàstima només que el públic barceloní no es senti atret per l'encís d'aquests concerts selectíssims que amb tanta constància i amb tanta abnegació ve oferint-nos En Pau Casals davant de la seva ja ben famosa orquestra. Es d'esperar, i confiem serà així, que el públic acabarà per a correspondre en la mida que's mereix a l'abnegat i admirable esforç del mestre Casals i del seu tant notable estol de professors.

Heu's aquí ara els importants programes dels sis concerts:

Concert primer. Obertura (suite) en *re,* de Bach; *Cinquena Simfonia,* de Beethoven; *Gigues* (images), de Bebussy; *Le rouet d'Omphal,* poema somfònic de Saint Saëns, i *Rapsòdia Rumana,* número 1, d'Enesco.

Concert segon. Leonora, obertura núm. 2, de Beethoven; *Hamlet,* fantasia-obertura, de Tschaikowsky; *Simfonia fantàstica,* de Berlioz; *Obertura per a un drama,* de Korngold; *Dansa de gnoms* i *Serra amunt* i *Girona,* (sardanes orquestrades) de Morera.

Corcert tercer. Simfonia número 7, de Schubert; *El foll perfecte,* òpera, Ballet, de Hoest; *Idilli anglès* sobre motius populars, de Butterworth; *Kikimora,*

rondalla popular, de Liadow; *Somni d'una nit d'estiu* (suite), de Mendelssohn; *La damnació de Faust*, marxa hongaresa, de Berlioz.

Concert quatrè. Simfonia en *re*, de Haydn; *Obertura tràgica*, de Brahms; *Canigó*, poema líric (fragments), de Pahissa; *Obertura per a un drama*, de Korngold; *Les fontanes de Roma*, poema simfònic, de Respighi; *El príncep Igor*, òpera, Danses, de Borodine.

Concert cinquè. Segona Simfonia en *re*, de Brahms; *Concert* en *la*, per a piano i orquestra, de Schumann; *Així parlà Zarathustra*, poema simfònic, de Strauss.

Concert sisè. Fuga en *do menor*, transcripció per a gran orquestra, de Bach-Legar; *Poema pagà*, per a piano i orquestra, de Loeffler; *El convent sobre l'aigua*, fragments simfònics de la comèdia coreogràfica i *Quadros de guerra*, 5 films musicals per a orquestra, d'Alfred Casella, i *Quatrena Simfonia* en *si bemol*, de Beethoven.

El públic que assistí a tots aquests concerts encar que no molt nombrós, fou verament selecte i tributà repetides ovacions al mestre Casals i a la seva orquestra per la seva molt i molt digne labor artística que tant contribuiex a enaltir el nom de la nostra Ciutat. — J. Ll.

Associació de música da camera. — Els concerts catorzè i quinzè, darrers del curs, organitzats per l'*Associació de música da camera*, foren confiats al Trio Cortot-Thibaud-Casals i oferiren, ja no cal dir-ho, un interès extraordinari. Oirem els trios en mi bemol op. 70, de Beethoven, l'op. 110, de Schumann, l'op. 99, de Schubert, i l'op. 101, de Brahms. Figuraren, demés, en els programes, la Sonata op. 47, de Beethoven, per a piano i violí, dedicada a Kreutzer, i a la sonata per a piano i violoncel, op. 38, de Brahms.

No es pot pas definir d'altra manera l'impressió que despertà el Trio Cortot-Thibaud-Casals sinó dient que fa talment l'efecte de quelcom absolutament perfecte. Mai havíem potser vist, en tant alt grau com en el ja famós Trio, aquella qualitat indispensable en tractar-se d'un agrupament de músics i que tant costa d'assolir, i que consisteix en fondre, que es podria dir, la personalitat de cada músic, en una sola personalitat, en un sol esperit que esdevé collectiu. En aquest sentit (i en el de tants d'altres) el Trio Cortot-Thibaud-Casals és admirable. Un sol esperit, una sola ànima, un sol i únic estil palpita, realment, en les seves interpretacions. Quelcom agermana, d'altra banda, els tres artistes que constitueixen l'esmentat Trio: la puresa de llur tècnica i la bellesa de llur so. Ja són prou coneguts aquests caires de les personalitats d'en Thibaud i d'en Pau Casals. Eren menys conegudes, entre nosaltres, les qualitats d'en Cortot. Hom no oblidarà pas la seva gamma rica i sobtilíssima de matisos.

L'èxit del Trio Cortot-Thibaud-Casals fou, doncs, esclatant. Tothom fou sensible a la bellesa innegable, sobirana, de les interpretacions i execucions que els tres grans artistes ens oferiren.

Associació d'amics de la música. — Per a el seu quinzè concert (8 de juny), l'Associació d'amics de la Música va contractar a Gerard Hekking, violoncellista

ben notable que no recordem haver sentit mai a Barcelona. Interpretà pàgines de Ariasti, Pianelli, Bach, Beethoven, Depuits, Méhul, Schumann i Fauré.

Gerard Hekking és un violoncellista correctíssim, així considerat des del punt de mira tècnic com des del punt de vista de les seves interpretacions.

Fou ben acollit pels *Amics*.

El concert setzè (16 de juny) fou una mica revolucinari. El pianista Joan Wiéner i el violinista René Benedetti interpretaren pàgines de Bach, Couperin, Desplanes-Nachez, etc. i obres modernes (era aquesta, creiem, la finalitat del concert!) de Debussy (que ja va semblant una mica clàssic!), Darius-Milhaud, Francis Poulenc, Erik Satie i Strawinski. La reacció fou ferma!

No som certament enemics de les novetats. Respectem i fins admirem les estridències... amb tal que no apareguin massa inútils i massa allunyades d'una mica d'espiritualitat. Ens agradaren, doncs, els ja coneguts *Mouvements perpetuels* de Poulenc, trobàrem interessants, curioses, les *Saudades do Brazil*, vestides harmònicament per Darius Milhaud, escoltàrem encuriosits altres pàgines, en fi, que figuraven en el programa, però no arribàrem a capir ni la bellesa... ni la necessitat d'interpretar públicament el *Piano Rag Músic* d'Igor Strawinsky! Parodiant uns mots conegudíssims d'un vell clàssic, direm — en evocar aquella música (?) — que tots els gèneres són bons, llevat del gènere decididament lleig a—espiritual i francament dolent.

Aplaudim l'idea, la oportuna pensada dels *Amics* d'organitzar concerts de música nova, de la darrera hora. Cal conèixer una mica de tot, per tal de poder-ho judicar.

El concert dissetè constituí un encert. Fou aquesta una de les sessions més interessants del present curs. El tenor Alexandre Alexandrowitzch (que sentirem, creiem, al Teatre del Liceu, la vinent temporada), ens oferí un enfilall de pàgines de Haendel, Asti, Beethoven, Ravel, Glinka, Rimsky-Korsakow, Dargomychsky, Borodine i Mussorgsky.

Alexandre Alexandrowitzch és un artista notabilíssim. Diu, sobre tot, les belles i sentides i originals produccions dels mestres russos, d'una manera veritablement mestrívola. Ja no es pot exigir ni més malícia, ni més tendresa, ni més intensitat expressiva, en un mot.

Com són belles i personals, d'altra part, i reveladores del sentir d'una raça, les obres de Mussorgski, de Borodine, etc., que n'A. Alexandrowitzch interpretà! El públic, engrescat (engrescat amb raó i a causa de bona i formosa música) no es cansà pas d'aplaudir i demanà (i obtingué) l'interpretació de moltes pàgines que no figuraven en el programa. Un gran èxit, realment, que consignem amb gust.

El darrer concert de l'Associació d'Amics de la Música (30 de juny) fou també interessant. Oirem a un novell pianista, Eugeni Reuchsel (cal apuntar-se el nom d'aquest jove concertista. L'esdevenidor li somriurà, ben certament).

Eugeni Reuchsel tocà produccions de Chopin, Liszt, Debussy, Fauré, Leo Sachs, Ravel, H. Schmit, Amédée Reuchsel i Saint Saëns. Ens agradà sobre tot en tocar les pàgines de Liszt i dels mestres impressionistes. Malgrat la seva jovenesa, Eugeni Reuchsel posseeix ja una tècnica rica i pulsa el teclat de manera delitosa.

Repetim-ho: L'esdevenidor somriurà, sens dubte, al concertista que ens ocupa.—X.

Institut Catala de Ritmica i Plastica. — Aquest Institut, que patrocina el nostre Ajuntament i dirigeix des de la seva fundació l'intelligent mestre En Joan Llongueras, va celebrar el dia 29 de juny la sessió íntima de fi de curs i demostració del mètode d'educació musical i rítmica del professor Dr. E. Jaques-Dalcroze.

Els exercicis de rítmica i solfeig oferiren enguany molta novetat i despertaren, com de costum, un interès molt viu; essent força aplaudides les alumnes que'ls executaren per la seguretat demostrada.

Les interpretacions de plàstica animada que seguiren foren totes elles del millor gust i realitzades amb cabal perfecció. Aquestes composicions eren a base d'exquisides pàgines musicals de Schumann, Rameau, Couperin, Chopin, Dalcroze i Millet, la major part d'elles interpretades per primera vegada, per les alumnes d'En Llongueras, al Palau. Com a més originals, dintre llur moviment de conjunt, es feren admirar, sobre tot, un *Passepied* de Couperin, que va haver de repetir-se, i la coneguda *Empordanesa* d'En Millet.

La sessió, que havia començat amb la Memòria de les tasques realitzades durant aquest curs, llegida pel Secretari de l'Institut En Narcís Masó, i un parlament del director sobre l'obra de Jaques-Dalcroze i la opinió de Barcelona, terminà amb qualques cançons i jocs d'infants, originals dels mestres Dalcroze i Llongueras, aplaudides ja en altres ocasions.

Concert de piano. — Fou donat aquest concert a la sala d'audicions íntimes per les senyoretes Ampar Dalmau, Beatriu Huelin i Dolors Cebreiro, deixebles de la professora Antònia Sancristòfol de Folch. Davant d'un auditori molt nombrós s'interpretà un programa selectíssim de composicions de Bach, Mozart, Mendelssohn, Grieg, Scarlatti, Chopin i Beethoven. Lo mateix la senyoreta Dalmau que la senyoreta Huelin demostraren en les peces executades a "solo" posseir un sentiment de la música molt despert i un gust ben seriós que honora la direcció de llur professora. Aquesta, la senyora Sancristòfol de Folch, acompanyà a la senyoreta Cebreiro el *Concerto* en *la menor*, de Grieg, interpretant al final de la sessió la part principal del magnífic *Concerto* en *do menor* de Beethoven, que l'esmentada deixebla senyoreta Cebreiro acompanyà en un segon piano.

Les dues concertistes donaren a dites obres un gran relleu que meresqué de l'auditori el més fervorós aplaudiment.

Escola Vidiella. — A la mateixa sala d'audicions íntimes, petita ja per a encabir la concorrència invitada, van celebrar-hi les més distingides alumnes de l'Escola Vidiella, el dijous 22 de juny, un concert de piano que deixà, com l'any passat, una impressió força agradívola. En primer lloc cal senyalar la curosa interpretació que les nenes del curs elemental donaren a diverses pàgines de Beethoven, Schumann, Frank, Diabelli, Mendelssohn i Llongueras, entre altres. Si les nenes Quintilla, Noble i Elias sorprengueren per llur fermesa i comprensió, les demés, Muñoz, Sarró i Lluch, no es feren estimar menys per la pulcritud de llur execució. En el grup mitjà es distingiren notablement les senyoretes Encarnació Cachot i Elvira Maragall en la interpretació ben sentida d'una *Aria* de Bach i d'un *Allegro* de Clementi, respectivament; fent-se aplaudir en la mateixa part

el jove A. Sarró i les senyoretes Requesens i Bargalló, per la finesa i bon gust de llurs execucions respectives.

Les alumnes dels cursos més avençats es manifestaren en la darrera part del concert. La senyoreta Josepa Girona traduí amb cabal competència el primer temps de la *Sonata en si bemoll*, op. 106, de Beethoven i, una pàgina de Schumann. La senyoreta Teresa Castella comentà amb penetrants accents el *Nocturn*, n.° 3, de Liszt, i demostrà la seva rara musicalitat en la delicada execució del *Vals en la bemoll* de Chopin. La senyoreta Dolors Robert, per fi, va revelar-nos una bella naturalesa d'artista, matisant amb gust exquisit dues pàgines ben curioses d'En Mompou (*Secret* i *Plany*), i els colorits *Reflets dans l'eau*, de Debussy.

Fou, per tant, una vetllada plena d'atractiu que honora el professorat de l'Escola Vidiella i d'una manera particular la intelligent directora Na Carlota Giró, que amb tant de zel manté les ensenyances de l'enyorat mestre Carles G. Vidiella.

L'extensió presa pels discursos i ressenya de la Festa de la Música Catalana ens obliga a guardar pel número d'agost les notes restants de concerts que teniem ja compostes.

Noves

HOMENATJE AL MESTRE GABRIEL FAURE.—Els amics i admiradors del gran mestre francès li ofrenaren un sentit homenatge que tingué lloc el dia 20 de juny al bell amfiteatre de la Sorbonne, de París. Hi assistiren el President de la República, els ministres, els mariscals i tota la intellectualitat, en fi, de la capital de França. I un públic nombrós i selecte omplenà, llegim, la bella i coneguda sala de la Sorbonne. L'homenatge esdevingué ple de grandesa... i d'eficàcia. Car — així ho fa constar, en tot cas, un estimat confrare de la veïna república — , en el fons, més que d'un homenatge pròpiament dit, es tractava d'un *benefici*. Fauré, certament, no és un home pobre. Però tampoc és un home ric i l'homenatge en qüestió anava, doncs, endreçat a assegurar a l'autor illustre de *Penélope* una vellesa un xic tranquila i confortable. I diu *Le Monde Musical*: "...l'*Homenatge* ha plenament assolit la finalitat somniada, ja que s'ha pogut oferir a Gabriel Fauré gairebé la quinta part del que el cavall Kefalin guanyà en tres minuts a l'hipòdrom de Longchamps".

El concert que s'organitzà amb ocasió de l'homenatge que comentem, fou importantíssim. Hi collaboraren els més coneguts artistes. Heu's aquí el programa del susdit concert, en el qual solament figuraren produccions de Fauré:

Shylock, suite per a orquestra. Societat dels Concerts del Conrsevatori, sota la direcció d'Enric Rabaud. *Cantique* de *Racine*, Societat dels concerts del Conservatori i deixebles de la classe de conjunt vocal del Conservatori. Direcció: Vicents

d'Indy; *L'horizon chimérique,* M. Panzera i Sra. Panzera-Baillot; *Sixième nocturne, Cinquième Barcarolle* i *Deuxième Impromptu.* Robert Lortat. *Elégie* per a violoncel i orquestra. Pau Casals i orquestra de la Societat dels concerts del Conservatori. Direcció: Philippe Gaubert. *Choeurs de Caligula,* Societat dels Concerts del Conservatori i deixebles de la classe de conjunt vocal del Conservatori. Direcció: Henri Büsser. *Ballade* per a piano i orquestra, Alfred Cortot i Societat dels Concerts del Conservatori. Direcció: André Messager. *Les berceaux, Mandoline* i *Soir.* Mme. Croiza i Alfred Cortot. *Deuxième Quintet.* Robert Lortat, André Tourret, Víctor Gentil, Maurice Vieux, Gerard Hekking. *Lydia, Aurore* i *Parfum impérissable,* Jeanne Baunay i Robert Lortat; *Pelleas et Melisande, Prélude, Fileuse, Sicilienne.* Societat dels concerts del Conservatori. Direcció: Philippe Gaubert.

En anunciar l'important concert que ens ocupa, i en parlar de l'*Elegia* que en Casals interpretà, una revista musical parisenca que preferim no esmentar, feia observar que no manquen sens dubte a França violoncellistes per a interpretar-la. Aquesta manera de correspondre a l'homenatge d'En Pau Casals, tocant, com queda dit, l'obra esmentada, en honor del gran mestre francès, ens apar, senzillament, per part de la publicació que recordem, una veritable *grolleria.*

SERGI KOUSSEVITZKY, qui ha donat darrerament una tanda de concerts simfònics a Londres, al Queen's Hall, amb un èxit triomfant, s'ha dirigit a Biarritz on passarà l'estiu. El mes d'octubre tornarà a Paris per a dirigir-hi altra tanda de concerts, abans de venir a Barcelona per a complir els seus compromisos amb la Empresa del Gran Teatre del Liceu.

FESTIVAL HUBER. — A Basilea (Suïssa) la Societat Choral dirigida per Hermann Suter, ha celebrat un festival dedicat al malaguanyat músic suís Felix Huber. Dos concerts de música sagrada s'han efectuat a la Catedral, amb un programa reservat per complert a les obres del compositor.

A la Musiksaal s'ha senyalat particularment l'audició dels *Quartets* més remarcables de Huber.

JORNADES GREGORIANES DE LOURDES. — Organitzades per la *Société des Amis du Grégorien* s'efectuaràn a Lourdes els dies 23 i 25 d'agost dues jornades d'art gregorià sota el patronat directe de l'Associació nacional de Santa Cecilia.

Entre els diversos actes que s'han de celebrar: missa solemne i de *Requiem,* cants de vespres i completes, hi figuren també dues conferències per Dom David: *Els principis d'execució del cant gregorià,* i pel Rvnd. Bayart sobre l'*Organització pràctica del Cant Sagrat* a les parroquies, i audició de nombroses peces gregorianes i de Música figurada de Bordes, La Tombelle, Sévérac, Josquin des Près, Victòria i Bach.

Per a obtenir detalls, dirigir-se a *M. le chaoine Marthy,* Palau Episcopal, Perpinyà.

Atenes A. G., Enric Granados, 80. - Telèfon 216 G.—Barcelona

CANTS ESPIRITUALS

PER A ÚS DEL POBLE

RECULL DE 21 CANÇONS ESPIRITUALS

Lletra del Rvnt. **P. LLUÍS M.ª DE VALLS,** Pvre. de l'Oratori.
Música de **LLUÍS MILLET.** Text original català amb traducció castellana

SUMARI

1. Himne a Sant Felip Neri.—2. Jesuset.—3. Via-Crucis.—4. A Jesús resuscitat.—5. Jesús als cristians.—6. Pregària a Jesús.—7. Aconsolem a Jesús.—8. Lloances al Santissim Sagrament.—9. Estació al Santíssim Sagrament.—10. Pregària a Maria.—11. Les fineses de Maria.—12. El pecador a la Verge dels Dolors. 13. A Maria.—14. Los Novíssims.—15. Món, Dimoni i Carn.—16. La Resignació.—17. Espanya suplicant.—18. La pregària del jovent.—19. Al Cel blau.—20. Som germans! 21. Glòria a Déu.

PREU **2 Ptes.**

De venda a la CASA DOTESIO, Portal de l'Angel, 1 i 3
llibreria LA HORMIGA DE ORO, Plaça Sta. Anna, 26 BARCELONA

Frederic Lliurat

Carrer de Girona, 34, 3.er

CURSOS I LLIÇONS DE PIANO

Elemental i Superior

• • •

DETALLS I CONDICIONS: Tots els dies, de 2 a 4